

**הקלות חדשות בישראל לתושבים חוזרים לגבי ביטוח לאומי וביטוח בריאות ממלכתי
והמשמעות לכך במס הכנסה**

החל מ- 30 ביוני 2005 יכנס לתוקפו תיקון לחוק ביטוח בריאות ממלכתי המאשר קיצור "תקופת ההמתנה" לביטוח בריאות עבור תושבים חוזרים, וכן הפחתה רבה בתשלום עבור פדיון תקופת ההמתנה, יחד עם התחשבות בתושבים חוזרים המרבים לנסוע לחו"ל בשל עיסוקם המקצועי.

1. על פי נוסח החוק עד כה, ישראלי לשעבר ששהה בחו"ל, ולא שילם ביטוח לאומי למעלה משנתיים, לא היה זכאי בשובו לישראל לביטוח בריאות ממלכתי ולא לשירותי קופות החולים, אלא לאחר תום תקופת המתנה (או קודם בתשלום מלא). תקופת ההמתנה נקבעת כך שעבור כל שנה בה שלא שולמו דמי ביטוח הבריאות חייב התושב החוזר בחודשיים המתנה כאשר תקופת ההמתנה המקסימלית עומדת על 24 חודשים. עתה נקבע כי תקופת ההמתנה המקסימלית, תקוצר ל- 18 חודשים בלבד.

2. עד כה ניתן היה לפדות את תקופת ההמתנה האמורה בתשלום מיוחד של כ-60 אלף ₪ (כאשר התשלום מחויב על פי חוק בפריסה מראש של 12 חודשים). עתה נקבע כי גובה התשלום המיוחד לצורך פדיון תקופת ההמתנה ירד ל- 10,000 ₪ בלבד בפריסה של 6 חודשים מראש, לכל אחד מבין בני זוג שלא שמר על זכויותיו בביטוח לאומי. עם זאת, במהלך השנה הראשונה לשהותו של התושב בארץ לא יהיה זכאי התושב/ת החוזר/ת לטיפולי פוריות וטיפולים רפואיים מיוחדים בחו"ל.

3. עד כה, אם בחר תושב חוזר שלא לפדות את "תקופת ההמתנה", עליו לשהות בארץ לפחות 25 ימים בחודש בתקופת ההמתנה בכדי להיות זכאי בתום התקופה לביטוח בריאות. עתה נקבע כי אם עיסוקו של אדם מחייב אותו לשהות בארץ פחות מ-25 ימים בחודש בתקופת ההמתנה (למשל, עבודה בחברת היי-טק המחייבת נסיעות מרובות), בכל זאת יהיה זכאי בתום התקופה לביטוח בריאות, זאת לאחר פניה מסודרת למוסד לביטוח לאומי.

כידוע, לעיתים קרובות מס הכנסה מייחס חשיבות לתשלום ביטוח לאומי, לפחות בשנת הרילוקיישן מישראל. המשך התשלום עלול לגרור קביעת תושבות ישראלית לצורכי מס לאחר המעבר, ובעקבות כך דיווח מס בישראל והשלמת המס בהתאם. ההקלות הנ"ל מרככות במידה רבה את הסנקציה של "תקופת ההמתנה" לאחר אי תשלום ביטוח לאומי. כך שניתן במקרים המתאימים לוותר על כיסוי רפואי של ביטוח לאומי על מנת שלא להסתכן בהשלמת מס בישראל (תוך דאגה לכיסוי רפואי מתאים אחר). לקראת החזרה לישראל ניתן כאמור לפדות את "תקופת ההמתנה" בתשלום סדיר חצי שנה מראש (במקום להמתין לתום תקופת ההמתנה), או לבצע ביטוח בריאות פרטי.

כל מקרה הוא לגופו, וכל יחיד ישראלי צריך להחליט לפי נסיבותיו האישיות. עצתי היא שכל פעולה ואפילו מילוי טפסים מול שלטונות המס והביטוח והלאומי, יעשו בליווי ייעוץ מקצועי מתאים על מנת להימנע ממלכודות מס וביטוח לאומי, שלעיתים היחיד כלל אינו מעלה על דעתו.